

OBSAH

Písma Evropy v historických souvislostech	11
Úvod	11
Vznik a vývoj písma	12
Písma vzniklá vývojem a písma uměle vytvořená	18
Uspořádání hesel	20
Agvanské (kavkazsko-albánské) písmo	21
Agvanie neboli Kavkazská Albánie	21
Zvláštnosti agvanštiny a jejího písma	23
Albánská písma	24
Neznámá země Balkánu a její jazyk	24
Písma v historii Albánie	24
Zvláštní albánské abecedy	26
Současná albánština	27
Arménské písmo	28
Arménie a Mesrop Maštoc'	28
Podoby arménštiny a její psané formy	28
Asijská písma evropských jazyků	33
Evropské jazyky zapisované asijskými písmi	33
Ladino	33
Jidiš	35
Další evropské židovské jazyky	37
Jazyky zapisované arabským písmem	37
Kalmycké písmo	38
Cyrilice a azbuka	40
Původ písmen cyrilice	40
Cyrilice jako abeceda pravoslaví	43
Reformy cyrilice-azbuky v Rusku	44
Cyrilice v Rumunsku a Moldávii	44
Cyrilice a azbuka Ukrajiny, Běloruska, Bulharska, Srbska a Makedonie	45
Azbuka Mongolů a neslovanských národů bývalého Sovětského svazu	47
Etruské, raetské a lepontské písmo	51
Původ a jazyk Etrusků	51
Etruské nápisy a písmo	51
Alpská písma	53

Evropské artefakty	55
Neznámá písma a předpísemné projevy	55
Symboly z Vinči a jihovýchodní Evropy	56
Nálezy v Glozelu a Mas d'Azil	57
Záhadné slovenské nápisy	59
Nápisy z Ruska, Běloruska a Ukrajiny	60
Germánská runová písma	62
Starší futhark	62
Nejstarší germánský nápis?	65
Gótské runy	66
Anglosaský futhork (fuþorc)	67
Mladší (skandinávský) futhark	67
Středověký (latinizovaný) futhark	68
Jiné formy runového písma	68
Gótské písmo	70
Wulfila a vznik gótské abecedy	70
Gótské písemnosti	71
Gruzínské písmo	72
Gruzie a její jazyk	72
Gruzínské písmo a jeho různé podoby	72
Helénská oblast – písemné systémy na základě řeckého písma	75
Oblasti helénské kultury	75
Maloasijská (anatolská) písma	75
Fryžské písmo	75
Lýdské písmo	76
Lýkijské písmo	76
Kárské písmo	76
Sidetské písmo	78
Písma severoafrická – koptské a núbijské	80
Iberská písma	82
Ibérie jako kulturní oblast	82
Původ iberských písem	84
Písmo severoiberské a keltiberské	84
Jihoiberská písma	84
Iberské otazníky	86
Itálie – starověká písma	87
Základní přehled písemných systémů	87
Faliské písmo	88
Mesapské písmo	88
Jihopicenské písmo	88
Severopicenské písmo	90
Oskické písmo a nápisy dalších samnitských kmenů	90
Umbrijské písmo	91
Písma Sicílie	91
Keltská písma a ogham	92

- Ogham a jeho původ 92
- Irské písmo na bázi latinky 93
- Zvláštnosti irštiny a jejího pravopisu 94
- Další keltské jazyky 95
- Údajné nálezy oghamu v Americe 96
- Nápisy v oghamu na britských ostrovech 97
- Piktské nápisy 97
- Poznámka – ogham v Německu? 98
- Krétská a kyperská písma 99
 - Krétsko-kyperská kulturní oblast 99
 - Tři druhy krétského písma 99
 - Lineární písmo B 101
 - Lineární písmo A a krétské hieroglyfy 102
 - Disk z Faistu 103
 - Kyperská písma 107
- Latinské písmo (I.) 109
 - Latinské písmo a jeho vznik 109
 - Cesty převzetí a úprav řeckých písmen 109
 - Vývoj latinky ve starém Římě 115
 - Vývoj latinky ve středověku 115
- Latinské písmo (II.) – písemné soustavy na základě latinky 118
 - Latinka jako základ novodobých písemných systémů 118
 - Samohlásky v evropských jazycích 119
 - Délka samohlásek a přízvuk 120
 - Nosové samohlásky 121
 - Grafické symboly a jejich použití (u samohlásek) 121
 - Zvláštní podoby písmen pro samohlásky 122
 - Souhlásky v evropských jazycích 122
 - Odlíšné grafémy a diakritická znaménka (u souhlásek) 126
 - Souhláskové spřežky 128
- Maďarské (runové) písmo 134
 - Původ staromaďarského písma 134
 - Dochované runové nápisy 134
 - Sikulsko-maďarské písmo 136
 - Moderní maďarská latinka 136
 - Pochybné hypotézy 137
- Permské písmo – abur 138
 - Národ Koŋi a jeho písemnosti 138
 - Azbuika i latinka v moderní komijštině 138
- Řecké písmo 140
 - Původ plně hláskového písma 140
 - Vznik písmen pro samohlásky 142
 - Dodatečně vytvořená písmena 145
 - Výslovnost a vývoj alfabety 145
 - Typy písma – kapitální, uncíální, kurzivní a minuskula 148

Slovanská písma 149

Dvě písma pro jediný jazyk 149

Názory na původ hlaholice 151

Šíření hlaholice 154

Otázka priority slovanských písem 154

Předcyrilské písemné památky – možné zdroje pro vznik cyrilice 156

Venetské písmo 160

Veneti mezi národy starověké Itálie 160

Venetské písmo, jeho původ a osud 160

Veneti po přelomu letopočtu a otázka jejich etnické příslušnosti 163

Terminologický slovníček 165

Použitá a doporučená literatura 175

Rejstřík jazyků a písem 178